

PPC

Písemný test pro program:

Psychologie

– prezenční / kombinované

bakalářské samostatné studium

varianta testu: 08

Filozofická
fakulta

2023

Biologie

01. Retikulární formaci nacházíme na úrovni

- a) mozečku.
- b) páteřní míchy.
- c) mezimozku.
- d) mozkového kmene.
- e) koncového mozku.

02. Ledviny mimo jiné produkují

- a) vasopresin.
- b) erytropoetin.
- c) kalcitonin.
- d) aldosteron.
- e) ADH.

03. Žlutá skvrna je

- a) příznak nemoci jater.
- b) vzácná kognitivní porucha způsobující demenci.
- c) část mozku.
- d) místo na sítnici.
- e) označení pro specifický kognitivní omyl.

04. Vyberte NESPRÁVNÉ tvrzení týkající se lidského těla.

- a) Sliny jsou určeny především k zvlhčení sousta a usnadnění polykání, přičemž ale obsahují trávicí enzymy.
- b) První částí nefronu je Malpighiho tělísko uložené v kůře ledviny.
- c) Trávicí šťávy produkované slinivkou břišní mají pH vyšší než 7, což přispívá k efektivitě trávicích pochodů ve střevě.
- d) Melanocyty jsou buňky tvořící tmavý pigment melanin, které se nachází v hlubokých vrstvách pokožky (epidermis).
- e) Tawarova raménka slouží k rychlému převodu elektrických potenciálů mezi síněmi a komorami srdce.

05. Vyberte zcela správné tvrzení, které platí pro lidské tělo.

- a) Otolity jsou drobné krystalky uhličitanu vápenatého, které se v rovnovážném ústrojí nacházejí uvnitř utrikulu a sakulu.
- b) Sítnice lidského oka vykazuje vrstevnaté uspořádání, přičemž směrem do periferie přibývá čípků.
- c) V lidském oku je kontrakce řasnatého svalu v rámci akomodace spojena se zaostřením na dálku.
- d) Otolity jsou drobné krystalky uhličitanu vápenatého, které se v rovnovážném ústrojí nacházejí uvnitř polokruhovitých kanálků.
- e) Fotoreceptory lidského oka jsou tyčinky a čípky, přičemž žlutá skvrna je místo největší kumulace tyčinek.

06. Které buňky zapojené v imunitním systému plní svoji roli primárně a dominantně prostřednictvím produkce a uvolňování určitých látek?

- a) neutrofilní, eozinofilní a bazofilní granulocyty
- b) lymfocyty typu B a bazofilní granulocyty
- c) lymfocyty typu T a lymfocyty typu B
- d) monocyty a makrofágy
- e) buňky typu NK (*natural killer*)

07. Vyberte zcela správné tvrzení týkající se lidského mozku.

- a) Na určité psychické funkci se vždy podílí více neuromediátorů, přičemž emoce ovlivňuje například dopamin a serotonin.
- b) Látka 5-hydroxytryptamin patří mezi významné mediátory lidského mozku, přičemž se uplatňuje zejména v genezi paměti.
- c) Adrenalin a noradrenalin se k mozkovým neuronům dostávají pouze z krve, neboť jsou to hormony produkované dřeně nadledvin, které jsou jejich jediným zdrojem.
- d) Systém zrcadlových neuronů (*mirror neuron system*) má zásadní význam u plazů, ptáků a nižších savců, zatímco u vyšších savců a člověka se neuplatňuje.
- e) Snížená produkce gama-aminomáselné kyseliny v mozku člověka způsobuje mimo jiné únavu, ospalost, snížení zájmu a motivace.

08. Vyberte NESPRÁVNÉ tvrzení týkající se žláz s vnitřní sekrecí lidského těla.

- a) Hladinu vápníku v krvi ovlivňuje parathormon a kalcitonin, přičemž kalcitonin hladinu vápenatých iontů v krvi zvyšuje.
- b) Hladinu krevního cukru (glukózy) ovlivňuje inzulin a glukagon – hormony produkované slinivkou břišní, přičemž glukagon glykémii zvyšuje.
- c) K hormonům, které ovlivňují pohlavní žlázy (vaječníky a varlata), patří folikuly-stimulující hormon (FSH) a luteinizační hormon (LH), které jsou do krve uvolňovány z adenohipofýzy.
- d) Hormony adrenalin a noradrenalin jsou v rámci stresové reakce vylučovány do krve z dřeně nadledvin.
- e) Mezi hormony produkované vaječníky patří estrogeny a progesteron, přičemž hlavním zdrojem progesteronu je žluté tělísko.

Sociologie

09. Stav společnosti, kdy přestávají platit nebo už absentují normy, pravidla, struktury a organizace se nazývá

- a) delikvence.
- b) sociální deviace.
- c) sociální patologie.
- d) anomie.
- e) anarchie.

10. Co označuje pojem *sociální obedience*?

- a) stejný, ujasněný cíl skupiny
- b) poslušnost a ochotu následovat
- c) odpor skupiny vůči autoritě
- d) možnost postupovat ve skupině výše, až na vedoucí pozici
- e) sounáležitost členů skupiny díky fyzické blízkosti

11. Sociální skupina, která se formuje spontánně, nemusí mít jasně definovaný cíl a pravidla, významná je u ní osobnost členů a vedoucí dosahují svého postavení na základě všeobecného uznání, se nazývá

- a) neformální.
- b) malá.
- c) primární.
- d) členská.
- e) sekundární.

12. Jak můžeme nazvat člověka, jehož chování se vymyká společenským zásadám, je v rozporu s morálkou a sociálními normami dané společnosti, ale ovlivňuje spíše pouze samotného jedince?

- a) psychopat
- b) xenofob
- c) rasista
- d) asociál
- e) misantrop

13. Širokospektrální proměna organizace společnosti a jejího života, která se projevuje jeho hlubokou komercionalizací a dehumanizací mezilidských vztahů, služeb a výrobních činností, bývá někdy nazývána jako

- a) mcdonaldizace.
- b) privatizace.
- c) revoluce.
- d) internacionalizace.
- e) globalizace.

14. Který z následujících představitelů bývá řazen mezi tzv. otce zakladatele sociologie a mimo jiné usiloval o pochopení motivace jednotlivých aktérů a subjektivního smyslu sociálního jednání, které dělil na *tradiční*, *afektivní*, *hodnotově racionální* a *účelově racionální*.

- a) Auguste Comte
- b) Émile Durkheim
- c) Karl Marx
- d) Erving Goffman
- e) Max Weber

15. Klasické *sociometrie* NELZE využít

- a) v pracovním kolektivu.
- b) u fanoušků na fotbalovém stadionu.
- c) u širší rodiny.
- d) ve školní třídě.
- e) v kolektivech chovanců dětských domovů.

16. Soubor koordinovaných opatření, jejichž smyslem je předcházet vzniku a další eskalaci nežádoucích sociálních jevů, se nazývá

- a) sociální restrikce.
- b) tabu.
- c) zákaz.
- d) sociální prevence.
- e) sociální norma.

Filozofie

17. Co označuje pojem *gnozeologie*?

- a) nauku o poznání
- b) vědu zabývající se prožíváním
- c) disciplínu zabývající se jsoucnem
- d) nauku o bozích
- e) vědu zabývající se výkladem textů

18. Co je hlavním námětem *postmoderní situace*?

- a) Dekonstrukce skutečnosti.
- b) Vědomí nemožnosti existence více verzí skutečnosti vedle sebe.
- c) Myšlenka, že vše je dovoleno a vše je rovnocenné ve své hodnotě.
- d) Nahrazení myšlenkové totality moderního světa postmoderní pluralitou názorů.
- e) Nahrazení myšlenkové plurality moderního světa postmoderní totalitou názorů.

19. Která dvojice slov označující myslitele a jím zastávaný koncept k sobě NEPATŘÍ?

- a) Pythagoras – čísla
- b) Leibniz – monády
- c) Démokritos – atomy
- d) Thalés – oheň
- e) Marx – základna a nadstavba

20. Ke kterému z následujících jmen filosofů se připojuje termín *břitva* pro popis principu logické úspornosti?

- a) Averroes
- b) Jan Duns Scotus
- c) Francis Bacon
- d) Boëthius
- e) Vilém Ockham

21. Učenec Sun C' je autorem díla

- a) Umění války.
- b) Tao te ťing.
- c) Šógun.
- d) Vladař.
- e) I-ťing.

22. *Šivaismus* je odnoží

- a) buddhismu.
- b) konfucianismu.
- c) islámu.
- d) hinduismu.
- e) šintoismu.

23. Svátek *jom kipur* slaví věřící

- a) muslimové.
- b) hinduisté.
- c) pravoslavní křesťané.
- d) buddhisté.
- e) židé.

24. Kdo je autorem citátu *Vím, že nic nevím*?

- a) René Descartes
- b) Immanuel Kant
- c) Sókratés
- d) Cicero
- e) Voltaire

Psychologie

- 25.** Jak říkáme úzkosti, která se rozvine při pouhé představě určité události či určitých okolností?
- a) anticipační úzkost
 - b) observační úzkost
 - c) obsedantní úzkost
 - d) generalizovaná úzkost
 - e) paranoidní úzkost
- 26.** Kdo v souvislosti s výzkumem stresu formuloval *teorii poplachové reakce*?
- a) Radcliffe Brown
 - b) Alexander Kurcin
 - c) Richard Lazarus
 - d) Walter Bradford Cannon
 - e) Hans Selye
- 27.** Termín *pervazivní vývojové poruchy* můžeme nahradit pojmem
- a) hebefrenie.
 - b) disociační poruchy.
 - c) poruchy autistického spektra.
 - d) expresivní poruchy řeči.
 - e) dystonie.
- 28.** Kdy typicky začíná *hebefrenní schizofrenie*?
- a) ve středním věku
 - b) typicky po 65. roce života
 - c) v adolescenci či časně dospělosti
 - d) v mladším školním věku
 - e) v předškolním období
- 29.** Co je typické pro *schizoidní poruchu osobnosti*?
- a) výrazný nezájem o vztahy a přátele
 - b) přehnané pocity vlastní důležitosti
 - c) extrémní perfekcionismus
 - d) neuvážené jednání a vyvolávání konfliktů
 - e) sklon k teatrálnosti
- 30.** Pokud v mysli operujeme s vjemy, jedná se o myšlení
- a) názorné.
 - b) formální.
 - c) konkrétní.
 - d) intuitivní.
 - e) abstraktní.
- 31.** Formu učení, u které dochází při řešení problému k určité kognitivní změně, jejíž podstatou je vnímání nových vztahů a souvislostí v dané problémové situaci, nazýváme
- a) habituace.
 - b) senzitivace.
 - c) observační učení.
 - d) imprinting.
 - e) učení vhladem.

32. Zdánlivý pohyb malého nehybného předmětu ve vztahu ke zdánlivě nehybnému pozadí, které tvoří relativně velké skutečně se pohybující objekty, nazýváme

- a) Muller-Lyerova iluze.
- b) autokinetická iluze.
- c) stroboskopický pohyb.
- d) paralaxa pohybu.
- e) indukovaný pohyb.

33. Kterou teorii emocí by nejlépe vystihovala následující věta? *Mám radost, protože se směji.*

- a) James-Langeova teorie
- b) Schachter-Singerova teorie emocí
- c) ABC teorie Alberta Ellise
- d) Teorie transferu excitace
- e) Cannon-Bardova teorie

34. Ve které části paměti podle modelu Atkinsona a Shiffrina máme uložené vzpomínky na první den ve škole?

- a) procedurální paměť
- b) ikonická paměť
- c) implicitní paměť
- d) sémantická paměť
- e) epizodická paměť

35. Specifický emoční prožitek spojený s pocitem vlastního selhání se nazývá

- a) konflikt.
- b) napětí.
- c) nervozita.
- d) frustrace.
- e) úzkost.

36. Obranný mechanismus racionalizace pomocí záporných argumentů se nazývá

- a) sladký citron.
- b) noha ve dveřích.
- c) kyselé hrozny.
- d) pikantní banán.
- e) hořké plody.

37. Podle L. Kohlberga je *konvenční morálka*

- a) autonomní.
- b) altruistická.
- c) spontánní.
- d) egocentrická.
- e) konformní.

38. Nejobecnější získanou dispozicí, která určuje konzistenci a etiku osobnosti, je

- a) charakter.
- b) cit.
- c) morálka.
- d) temperament.
- e) vůle.

- 39.** Podle Eysencka je *neuroticismus* podmíněný
- chromozomem X.
 - vegetativním nervovým systémem.
 - výchovou.
 - tělesnou konstitucí.
 - centrální nervovou soustavou.
- 40.** Která z následujících kognitivních funkcí je zejména narušena *hyperaktivitou*?
- vnímání
 - pozornost
 - motivace
 - paměť
 - myšlení
- 41.** K nástupu samostatné chůze nejčastěji dochází kolem
- 6 měsíců věku dítěte.
 - 10 měsíců věku dítěte.
 - 24 měsíců věku dítěte.
 - 18 měsíců věku dítěte.
 - 13 měsíců věku dítěte.
- 42.** Co je to *somnolence*?
- forma bezvědomí, při které postižený reaguje na bolestivý podnět
 - chorobná spavost
 - mráкотný stav
 - zpomalení psychomotorického tempa
 - dlouhodobě pokleslá nálada
- 43.** Hermann Ebbinghaus je známý především svými výzkumy
- paměti.
 - emocí.
 - osobnosti.
 - vůle.
 - pozornosti.
- 44.** Carl Rogers byl významným představitelem
- transpersonální psychologie.
 - kognitivní psychologie.
 - tvarové psychologie.
 - humanistické psychologie.
 - psychologie aktu.
- 45.** *Psychodynamická psychologie* se zabývá zejména studiem
- cítění.
 - pozornosti.
 - paměti.
 - nevědomí.
 - prožívání.
- 46.** Jak se nazývá tendence interpretovat informace tak, aby potvrdily naše předpoklady nebo očekávání?
- sebe prezentace
 - předsudky
 - sebe odhalení
 - konformita
 - kognitivní disonance

47. Termínem *sociální norma* nazýváme

- a) pravidlo, které musí být násilně vynucováno.
- b) pravidlo, které je platné pouze v určitých situacích či skupinách.
- c) předpoklad, že lidé budou jednat v souladu se společenskými očekáváními.
- d) koncept, který se nevztahuje na společenské chování.
- e) předpoklad, že lidé budou jednat podle vlastních zásad.

48. Podle *Eriksonovy teorie psychosociálního vývoje* je vývojovým konfliktem v období *staří*

- a) generativita vs. stagnace.
- b) integrita vs. zoufalství.
- c) identita vs. zmatení rolí.
- d) intimita vs. osamělost.
- e) snaživost vs. méněcennost.

49. Myšlenku, že *ontogenetický vývoj* člověka je zkráceným opakováním *antropogenetického vývoje* lidstva, nazýváme

- a) zákonem zachování lidského druhu.
- b) zákonem individualizovaného vývoje.
- c) evolučním zákonem.
- d) zákonem rekapitulace.
- e) biogenetickým zákonem.

50. K tzv. *druhému negativismu*, kdy je jedinec negativistický a labilní, dochází zpravidla v

- a) batolecím období.
- b) období předškolním.
- c) pozdní adolescenci až mladší dospělosti.
- d) období kojence.
- e) prepubertě.